

Stockholm den 1 december 2022

R-2022/1777

Till Socialdepartementet

S2022/03649

Sveriges advokatsamfund har genom remiss den 31 augusti 2022 beretts tillfälle att avge yttrande över utkast till lagrådsremiss Ett fönster av möjligheter – stärkta rättigheter för barn och vuxna i skyddat boende.

Sammanfattning

Förslagen i lagrådsremissen innebär att barnets behov och rättigheter tydliggörs och ger barnet en möjlighet att komma till tals i en situation som kan vara mycket ingripande för barnet. Advokatsamfundet, som hänvisar till tidigare synpunkter i nu aktuella frågor,¹ är därför positivt till förslagen och har i huvudsak ingen erinran mot de förslag som lämnas i lagrådsremissen men vill särskilt framföra följande.

Synpunkter

Placering av barn i skyddat boende

Advokatsamfundet ställer sig nu positivt till att förslaget gällande att barn ska kunna placeras i skyddat boende med en vårdnadshavare regleras i en separat lag, i stället för att – som tidigare föreslagits i Ds 2020:16 – detta regleras i lagen (1990:52) med

---

¹ Se Advokatsamfundets remissyttrande den 13 november 2020 över departementspromemorian Stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende – förslag till bestämmelser rörande bl.a. omedelbar placering, sekretess och skolgång (Ds 2020:16) och remissyttrande den 14 maj 2018 över betänkandet Ett fönster av möjligheter – stärkt barnrättsperspektiv för barn i skyddat boende (SOU 2017:112).

särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). En placering i skyddat boende skiljer sig markant från placering enligt LVU, eftersom en placering i skyddat boende alltid sker tillsammans med en av vårdnadshavarna med krav på att denne samtycker till placeringen samt då placeringen inte utgör vård.

Vad gäller lagens utformning är det gynnsamt att den i många delar liknar regleringen i LVU avseende bland annat underställning av beslut om placering, rätt till offentligt biträde och muntlig förhandling samt omprövning av placeringen. Lagens utformning säkerställer såväl barnets som vårdnadshavarnas rätt att komma till tals och innebär att placeringen, som är en mycket ingripande åtgärd, prövas av domstol.

Det är bra att principen om barnets bästa tydligt framgår av lagen på samma sätt som i annan lagstiftning rörande barn, exempelvis LVU och föräldrabalken.

Avseende barnets rätt till offentligt biträde är det viktigt att notera att man inte kan utgå från att barnet och den förälder som barnet placeras tillsammans med inte har motstridiga intressen och att barnet många gånger befinner sig i en lojalitetskonflikt. Utgångspunkten bör därför alltid vara att barnet inte ska ha samma biträde som förälder. Det kan inte heller förutsättas att det alltid är lämpligt att förordna samma biträde till syskon. Det är viktigt att se varje enskilt barn som bärare av egna rättigheter och med en absolut rätt att få komma till tals.

Utövandet av vårdnaden under placeringen

Advokatsamfundet ansluter sig till förslaget om att en ändring i föräldrabalken samt reglering i lag med särskilda bestämmelser om placering av barn i skyddat boende, ska tillse att den vårdnadshavare som är placerad med barnet ska ha rätt att ensam bestämma i vissa frågor. Detta för att undvika längre avbrott i skolgången eller dröjsmål vad gäller tillgång till erforderliga insatser. Regleringen tydliggör att barnets behov ska vara avgörande och att det behovet inte får underordnas en vårdnadshavares egenintresse. Då det är en mycket ingripande åtgärd för den andre vårdnadshavaren, är det dock positivt att det tydligt framgår att bestämmelsen enbart gäller sådana insatser som föranleds av barnets placering i skyddat boende. Avsaknad av en dylik reglering skulle innebära att barnets tillgång till skola och insatser skulle vara avhängig av att den förälder som barnet placeras hos, ansöker om ensam vårdnad. Till detta kommer att domstolens handläggningstider i vårdnadsfall kan innebära längre dröjsmål.

Avslutningsvis konstaterar Advokatsamfundet att förslagen i lagrådsremissen har tätt samband med andra pågående utredningar och lagförslag beträffande barn, varför det är angeläget att ett samlat grepp tas kring de förslag som lämnas för att överblicka och ta ställning till hur de påverkar varandra.

SVERIGES ADVOKATSAMFUND

Mia Edwall Insulander